Водич

за најдобро користење на Паркури за иднината

Серија препораки за создавање инклузивен и одржлив екосистем на стручно образование и обука (СОО)

Co-funded by the European Union

Bildung Umwelt Chancengleichheit

GOETHE INSTITUT

ASSOCIATION FOR DEVELOPMENT OF NEW OPTIONS

Alfa
Agenzia regionale per il lavoro la formazione e l'accreditamento

Şcoala de Valori

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

ИНДЕКС

1. Паркури... што се тоа?..3

2. Како да се спроведат Паркурите..4

2.1. Станици..5

2.2 Кој може да работи со Паркурите и што може да се постигне?..6

2.3 Кога и каде можете да ги искористите Паркурите..7

3. Максимизирање на влијанието: соработка и најдобри практики..10

3.1 Оттаде Паркур: справување со главните теми на образовните заедници..11

Co-funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

PARCOURS FOR THE FUTURE

1. Паркури... што се тоа?

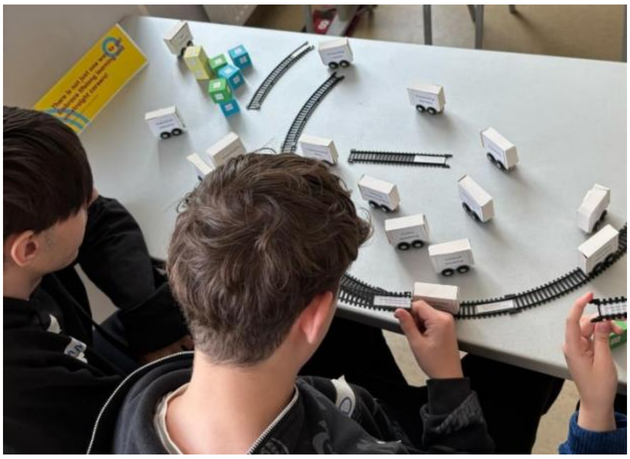

„Паркури за иднината“ е иновативна образовна алатка осмислена да ги поткова младите луѓе со знаења, вештини и ставови потребни за да се снајдат и придонесат на пазарот на трудот кој е во пораст. Преку осврнување на критични теми како што се одржливоста, дигитализацијата и родовата еднаквост, Паркурите ја поттикнуваат свеста и ги оснажуваат учениците да станат активни агенти на промените.

Паркури за иднината – флексибилна и интерактивна алатка за кариерна ориентација

Паркур станиците вклучуваат разни елементи што ја прават алатката корисна во разни образовни контексти за учениците, момчињата и девојчињата, како што следува:

Интерактивно учење: охрабрување на учениците активно да се служат со станиците е во сржта на методологијата Паркури, со акцент на учеството на учениците, соработката и размената на искуства;

Учење од соучениците: метод на учење во кој учениците учат директно едни од други, без да се потпираат исклучиво на наставникот или друго надворешно тело.

Флексибилност: Паркурите се истакнуваат по високото ниво на прилагодливост, што прави да бидат ефективна образовна алатка во разни образовни средини.

Содржината и сложеноста на активностите допираат до учениците врз основа на нивното сопствено знаење и интереси. Многуте слоеви отворени интеракции ги прават да бидат возбудливо искуство за различни ученици.

Скалабилност: овозможуваат да се користат во различни наставни средини, од мали училници до големи настани.

Поврзувачки: го поврзуваат вистинскиот пазар на трудот со училницата.

Повеќенаменски и интердисциплинарен: преку станиците се разгледуваат различни теми поврзани со тековниот пазар на трудот: одржливост, дигитализација и родова еднаквост.

Формални и неформални наставни средини.

Премостување на јазот помеѓу училницата и реалноста на пазарот на трудот

Проектот „Паркури за иднината“ има за цел да го премости јазот помеѓу сегашните образовни практики и барањата на брзоразвивачкиот пазар на трудот. Иницијативата, финансирана преку програмата Еразмус+, е структурирана така да се осврне на итните глобални предизвици како што се климатските промени, дигиталната трансформација и социјалната нееднаквост. Преку поттикнување на интердисциплинарно учење и кариерна подготвеност, проектот има за цел да ги оснажи младите луѓе, едукаторите и заедниците да се прилагодат и да ја обликуваат иднината.

Дополнителни информативни производи за иднината на работниот свет

Со партнери од Северна Македонија, Романија, Италија и Германија, како и преку обемни истражувања, конференции и стручни размени на мислења, проектот ја истражуваше иднината на работниот свет во Европа. Преку сеопфатен преглед на трендовите на пазарот на трудот и општествените трансформации, проектот ги опремува професионалците од областа на кариерното насочување и образовниот кадар со алатки за подготовка на учениците за можностите кои доаѓаат. Досега се изготвени неколку транснационални образовни производи:

Co-funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Теза	Референтна документација и слајдови	Платформа за е-учење
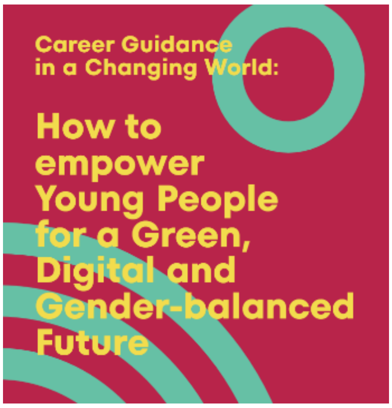		
Тезата нуди преглед на предизвиците со кои се соочуваат младите луѓе при подготовката и стапувањето на пазарот на трудот во еден свет што се менува. Се залага за поодржливо образование и има за цел да им даде на наставниците и едукаторите увид во тоа како одржливоста треба да биде вклучена во кариерното насочување на младите луѓе. Достапна е верзија на англиски јазик и други четири верзии на регионалните јазици. Документот можете да го најдете на веб-сајтот на PAFF:https://www.paffproject.net/	Референтна документација и слајдовите за трендовите на пазарот на трудот и ситуацијата на младите луѓе во Италија, Германија, Северна Македонија и Романија. Документот можете да го најдете на веб-сајтот на PAFF:https://www.paffproject.net/	Оваа онлајн платформа е изработена за актерите во кариерното насочување, практичарите и засегнатите страни во образованието. Благодарение на овој курс, можете да научите за главните теми, цели и резултати на проектот, со силен фокус на резултатите од обемниот истражувачки процес за темите на проектот, кој го спроведе конзорциумот и кој кулминираше со онлајн меѓународна конференција и теза, кои ќе се презентираат на овој е-курс. Линк до платформата за е-учење: https://elearning.progettiamocilfuturo.it/courses/parcours-for-the-future-future-labor-market-and-vet-challenges/

Сите резултати можете да ги најдете на веб-сајтот на проектот: https://www.paffproject.net/

Главната цел на проектот е да создаде верижен ефект кој ќе досегне подалеку од самите училници. Со вметнување на одржливоста, дигитализацијата и родовата еднаквост во образовните практики, Паркурите придонесуваат за пошироки општествени промени кон инклузивност, иновации и управување со животната средина. Ги оснажуваат учениците да се видат себеси како активни учесници во обликувањето на нивната иднина, додека ги опремуваат едукаторите со методологиите потребни за олеснување на оваа трансформација.

2. Како да се спроведат Паркурите

Co-funded by the European Union

Bildung Umwelt Chancengleichheit · GOETHE INSTITUT · start net · Alfa · Şcoala de Valori

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Тема: Иднината на пазарот на трудот
Времетраење: 120 мин.
Два различни паркура:
Физички паркури
Дигитални паркури
Материјал: материјалот за секоја од станиците е опишан во упатството за имплементација.
Цел: за млади личности (од 12 години нагоре)
Големина на групата: од 5 до 25 учесници

Паркурите нудат практичен и искуствен пристап при предавање одржливост. Структурирани се како збир на активности поделени на интерактивни станици, достапни и во физички и во дигитален формат, каде што учениците можат да оценуваат различни активности. Се работи за неформална наставна средина: учениците работат сами на неколку станици и избираат колку долго ќе се задржат, како и по кој редослед ќе ги посетуваат станиците.
Станиците се дизајнирани така што овозможуваат различни искуства: од похаптичен до покогнитивен начин.

2.1. Станици

Физички станици

1. **Минимизирање на јаглеродниот отпечаток на мензата:** каков начин на исхрана би препорачале во мензата?

2. **Направи промени во другите делови од светот:** глобалното производство на маици нека биде поодржливо

3. **Добри вести од добри работни места:** истражете го светот на работата

4. **Различни занимања за различни луѓе:** лицето на разноликоста - како изгледаат идните работници?

5. **Кариерен компас:** кои вредности ви се важни?

6. **Практикувај одржливо управување со вода:** како би ја

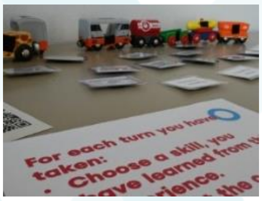
7. **Нека возот на твојата иднина тргне:** животни траги - кој пат да го

8. **Направи го работното место климатски прифатливо:** како работното место да го

Co-funded by the European Union
Bildung Umwelt Chancengleichheit · GOETHE INSTITUT · start net · Alfa · Școala de Valori
Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

дистрибуирале водата на заедницата?	следите во планирањето на животот?	направите повеќе климатски прифатливо?

Дигитални станици

1. Зачекори во утрешнината
2. Подеми и падови: Реалното кариерно патешествие
3. Кариерен компас: заврти ги вредностите
4. Жени за паметење
5. Темната страна на паметниот телефон
6. Дигитален скок

За правилно спроведување на Паркури, едукаторите треба да ги следат следните чекори:

1. **Подготовка:** започнете со преглед на упатството за имплементација и едукација, кое ги опишува активностите, целите и материјалот. Подготовката им овозможува на наставниците и фасилитаторите да разберат како да го прилагодат искуството на потребите на учениците.
2. **Спроведување на Паркурите**: учениците се поделени во групи, секоја група е на една станица. По секоја станица, секоја група се врти кон следната.
3. **Рефлексија**: Секоја сесија завршете ја со дискусија што ќе им помоге на учениците да ги контекстуализираат своите искуства и да ги поврзат активностите со предизвиците од вистинскиот свет. Моментот на рефлексија придонесува за посуштинско разбирање.

2.2 Кој може да работи со Паркурите и што може да се постигне?

Паркурите се специјално изготвени за едукатори и професионалци кои играат клучна улога во обликувањето на разбирањето на младите луѓе за пазарот на трудот, кариерните патишта и растечките општествени трендови. Во брзоменувачкиот свет на денешницата, учениците мора да развијат вештини во дигиталната трансформација и одржливоста, за да донесуваат информирани кариерни одлуки. Со користење на **Паркурите како мост** помеѓу **образованието и вработувањето**, овој инструмент им помага на учениците непречено да преминат во секторот на трудот, обезбедувајќи дека **младите луѓе ќе ги отпочнат своите кариери со самодоверба и практично знаење**.

Наставници

Како главни фасилитатори на учењето кај учениците, наставниците имаат најдиректно влијание врз тоа како младите луѓе ги доживуваат кариерните можности, вештините на работното место и економските трендови. Паркурите се изготвени така да бидат дел од активностите во училницата**.** Наставниците можат да ги постигнат следните цели:

- Да ги насочуваат учениците во истражување на интердисциплинарни теми, како што се одржливост, дигитална писменост и етичко донесување одлуки.
- Да модерираат дискусии за кариерните очекувања, динамиката на пазарот на трудот и претприемништвото.
- Да поттикнат саморефлексија и поставување лични цели, помагајќи им на учениците да ги идентификуваат своите силни страни и интереси во врска со потенцијалните кариери.

Co-funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Да користат техники на искуствено учење, грижејќи се теоретските концепти да се зајакнуваат преку практични примени.

Училишни службеници

Училишното раководство, вклучувајќи ги **директорите, координаторите на наставните програми и академските советници**, играат **стратешка улога** во интегрирањето на Паркурите во институционалните програми. Училишните службеници можат:

- Да се залагаат за Паркурите како вреден додаток на постојните програми за кариерно образование.
- Да бидат фасилитатори на меѓудисциплинарната соработка меѓу наставниците, обезбедувајќи Паркурите да се користат во повеќе предмети.
- Да поттикнат имплементација низ целото училиште, каде учениците ќе се вклучат во практични активности во различни фази од нивното академско патешествие.
- Да промовираат признавање на неформалните исходи од учењето, интегрирајќи искуства базирани на Паркурите во ученичките портфолија и проценки на компетентност.

Младински едукатори и професионалци за неформално образование

Оттаде традиционалните училници, Паркурите служат како **вреден ресурс за младинските едукатори**, вклучувајќи ги и оние кои работат во **младински центри, организации од заедницата и воннаставни иницијативи за учење**. Младинските едукатори можат да ги искористат Паркурите за да:

- Пружат ангажирачки, практични активности што градат самодоверба и самоефикасност.
- Се осврнуваат на теми како што се вештини за аплицирање за работа и претприемништво на практичен и достапен начин.
- Да организираат работилници и менторски сесии во соработка со професионалци од разни индустрии.
- Да ги поддржат учениците во нетрадиционални образовни средини, обезбедувајќи им кариерно насочување и изложеност на професионални можности.

Паркурите претставуваат идеална алатка за **премостување на јазот** помеѓу формалното и неформалното образование, обезбедувајќи **правичен пристап до искуствата од стручното образование** за сите ученици.

Агенции за вработување и агенции за вработување на млади

Јавните институции одговорни за **услуги на вработување и кариерно насочување**, исто така, играат клучна улога во спроведувањето на Паркурите. Агенциите за вработување и агенциите за вработување на млади можат:

- Да ги користат Паркурите како алатка за кариерно истражување додека пружаат услуги на стручно советување.
- Да склопат партнерства со училиштата за да обезбедат увид во реалниот пазар на трудот и очекувањата на работодавачите.
- Да ги поврзат учениците со можности за пракса, стажирање и обука.
- Да фасилитираат работилници за подготвеност за работа што ќе опфатат составување биографии, вештини за интервјуа и однесување на работното место.

2.3 Кога и каде можете да ги искористите Паркурите

Со интегрирање на **Паркурите во различни образовни средини**, едукаторите, кариерните советници и организациите можат да го максимизираат неговото влијание, со тоа што ќе се погрижат учениците да стекнат **сеопфатно разбирање на кариерните патеки, основните вештини на работното место и општествените предизвици**.

Co-funded by the European Union

Bildung Umwelt Chancengleichheit · GOETHE INSTITUT · start net · Alfa · Școala de Valori

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

а. За време на часовите

Атмосферата во училницата да пружа структурирана и позната средина за учениците да го истражуваат Паркурите како дел од нивното **формално образование**.

Паркурите може да се искористат и во:

- **Лекциите од 1 до 4 година средно образование:** Применливи се за предметите социологија, економија, бизнис и менаџмент, информатички науки, биологија, англиски и/или стручни предмети, како и во склоп на активностите по проектни активности – бизнис и претприемништво, еко-клуб, итн., особено за темата вработување, професии на иднината, од бизнис идеа до реализација, кариерно советување на млади, истражување на пазарот на трудот, вештини на 21 век. Паркурите може да се поврзат со предмети како што се економија, кариерно насочување, дигитална писменост, граѓанско образование, природни и еколошки науки и општествени студии (include the regional subjects),
- **Денови на проекти во училиштата:** Отворен ден на училиштата (Стручни училишта), Денови за презентација и реализација на вонучилишни активности и проекти
- **Настани на кариерна ориентација**: Град Скопје - Денови на Кариера, кариерен советник во секое училиште – годишна програма на активности, посета на факултети и други образовни институции на отворени денови, Развивање на дигитални и зелени компетенции кај професорите (DigiCompEu, SELFIE, итн.)
- **Курсеви за компјутери за дигирални Паркури:** Предмет Информатички Технологии, Курсеви на Бирото за образование и други институции за диитални вештини за наставници.
- **При замена на наставник:** Паркурите се корисни за водење на часови од различни предмети или проектни активности кога редовниот наставник е отсутен, овозможувајќи учениците да продолжат со учење на клучни теми како кариерно советување, вештини на 21 век, претприемништво и одржлив развој.
- **Лекции по англиски јазик:** Поврзани со одржливост, кариерно советување, зелени вештини, зелени работни места, професии на иднината.
- **За време на часовите за подготовка за пракси и програмите „училиште-работа“:** Нова концепција во гимназиско обрзование – општокорисна работа, дуално образование/паралелки – учење низ пракса, средни стручни училишта – насоки за екологија, животна средина, итн.
- **Алтернативни програми за социјална работа:** Нова концепција во гимназиско обрзование – општокорисна работа.

б. За време на образовните активности вон училишното време

Паркурите може да се имплементираат и **вон училишното време**, што ги прави вредна алатка за програми по часовите, младински работилници и вонаставни активности.

- **Кариерни клубови по часовите:** училиштата можат да организираат клубови за кариерно истражување каде што учениците ги користат Паркурите за да истражуваат разни професии, дигитални компетенции и нови трендови во работата.
- **Викенд-работилници:** едукаторите и организациите од заедницата можат да организираат викенд-сесии за учење, овозможувајќи им на учениците да се вклучат во Паркур на опуштен и интерактивен начин.
- **Ученички иницијативи:** Паркур, исто така, може да се адаптира во активности за учење од соучениците, каде што учениците организираат и водат дискусии или симулации врз основа на нивните искуства со алатката.
- **Училишни фестивали и настани**

Co-funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

в. Ориентациски активности за кариерно насочување

Кариерната ориентација е клучна фаза во академските и професионалните патешествија на учениците и им помага да донесат информирани одлуки за нивната иднина. Паркурите се идеален придружник на програмите за кариерна ориентација, бидејќи им пружа на учениците:

- **Практичен вовед во различни кариерни патеки:** преку Паркурите, учениците можат да истражуваат различни работни сектори, потребни вештини и нови трендови, што ги прави посвесни за своите опции.
- **Практични симулации:** Паркурите може да вклучуваат интерактивни предизвици што прават симулација на работното место, помагајќи им на учениците да ги разберат барањата на реалниот свет за различни професии.
- **Персонализирана кариерна рефлексија:** кариерните советници можат да ги користат Паркурите како алатка за дискусија за да им помогнат на учениците да ги спознаат своите интереси, силни страни и потенцијални кариерни совпаѓања.

Со интегрирање на Паркурите во програмите за кариерна ориентација, училиштата и кариерните советници можат да се погрижат учениците да бидат подобро подготвени да донесуваат добро информирани одлуки за нивната академска и професионална иднина.

г. Образовни настани и саеми за пазарот на трудот, одржливоста, дигитализацијата и родовата еднаквост

Образовните саеми и индустриските настани даваат одлична можност Паркур да се користи како интерактивна алатка за ангажирање на ученици и млади професионалци. Паркур може да се приспособи за:

- **Саеми за работа и кариера:** на саемите за кариера, Паркурите може да послужат како интерактивна станица за активности каде што учениците ќе го тестираат своето знаење за индустриите во развој, вештините на работното место и трендовите во работата.
- **Настани за одржливост и зелена економија:** Паркурите може да се вклучат во саеми за еколошко образование, што ќе им помогнат на учениците да истражуваат еколошки кариери, климатски свесни бизнис модели и цели за одржлив развој (ЦОР).
- **Конференции за технологија и дигитализација:** Паркурите може да се прилагодат така што ќе се фокусираат на дигиталната трансформација
- **Настани за родова еднаквост и разноликост:** Паркурите може да поддржат иницијативи за родова еднаквост, охрабрувајќи ги младите девојки и недоволно застапените групи да размислат за STEM кариери и лидерски улоги.

Со вклучување на Паркурите во образовни настани и индустриски саеми, училишта, бизниси и непрофитни организации, може да се создаде интерактивно, привлечно искуство кое ќе ги инспирира учениците со самодоверба да ги истражат своите кариерни опции.

Co-funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

3. Максимизирање на влијанието: соработка и најдобри практики

За целосно да се искористи потенцијалот на зелените кариери, стручната ориентација за зелена иднина и родовата еднаквост, од суштинско значење е да се воспостават **силни партнерства меѓу едукаторите, професионалците од индустријата и организациите од заедницата. Пристапот на соработка** им овозможува на учениците да стекнат различни перспективи и да се запознаат од прва рака со реалноста на работното место. Некои од клучните стратегии за максимизирање на влијанието се:

Соработка со локалните бизниси:

- Воспоставете програми за менторство, каде професионалци ќе делат искуства и увиди од вистинскиот свет.
- Организирајте посети на компании и можности за учење преку набљудување за да им помогнете на учениците да разгледаат разни кариерни насоки.
- Развијте предизвици специфични за индустријата во рамките на Паркурите, дозволувајќи им на учениците да се соочат со вистински работни сценарија.

Поврзување со еколошки организации:

- Вклучете активности со фокус на одржливост, усогласувајќи се со трендовите во зелената економија.
- Промовирајте климатски свесни кариерни патеки, како што се обновливата енергија, одржливиот дизајн и работните места во циркуларната економија.
- Охрабрете ги учениците да развиваат решенија за еколошките предизвици, поттикнувајќи иновации и општествена одговорност.

Искористување на дигиталните платформи:

- Користете онлајн портали за учење и интерактивни модули за да го проширите досегот на Паркурите.
- Фасилитирајте виртуелно менторство и кариерно водење со професионалци од индустријата.
- Охрабрувајте ги учениците да ги документираат своите искуства преку дигитални портфолија, со што ќе ги прикажат своите компетенции на идните работодавци.

Со усвојување на овие најдобри практики, Паркурите стануваат повеќе од само активност во училницата, тие еволуираат во сеопфатна иницијатива со повеќе засегнати страни што им овозможува на учениците да се снајдат во сложеноста на современиот пазар на трудот.

За да се максимизира влијанието на Паркурите, засегнатите страни би требало да усвојат стратегии за далекусежно ширење:

- **Едукатори и училишта:** ширете ги најдобрите практики преку обуки, конференции и работилници. Поттикнете учење од колегите кај едукаторите за да се зајакне спроведувањето.
- **Локални и регионални власти:** користете јавни платформи (како што се ЕдуЛаб порталот за професионален развој, NASTAVA.MK која е едукативна платформа на дигитални учебници и слично) за

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

промоција на Паркурите. Нагласете ги успешните приказни за да поттикнете усвојување во другите региони.
- **Мрежи за соработка:** Воспоставете партнерства со локални бизниси, невладини и меѓународни организации. Искористете ги овие односи да го проширите досегот и влијанието на Паркурите.

Паркурите се дополнителна трансформативна образовна алатка што ја зајакнува подготвеноста на учениците за кариера, го поттикнува интердисциплинарното учење и ги зајакнува врските меѓу образовниот и секторот за вработување. Со активно вклучување на наставници, училишни службеници, младински едукатори, агенции за вработување и индустриски партнери, Паркурите се погрижуваат младите луѓе да добијат практично, значајно кариерно насочување што може да им помогне да се подготват за пазарот на трудот во иднина.
Пристапот на соработка, заедно со стратешките партнерства и дигиталната експанзија, им овозможуваат на Паркурите да допрат до различни ученици и да ги опреми со алатките потребни за успех на пазарот на трудот кој е во развој и кој станува сè покомплексен.

3.1 Оттаде Паркурите: справување со главните теми на образовните заедници

Иако Паркурите служат како моќна и ангажирачка алатка за истражување на кариерата и развој на вештини, неговото влијание се протега подалеку од индивидуалните образовни искуства. Преку интеграција на клучни интердисциплинарни теми во Паркурите, едукаторите и институциите можат да се погрижат учениците не само да се подготвуваат да станат работна сила, туку и да се снајдат во сложеноста на еден брзоразвивачки свет.
Ова се дополнителни идеи за продлабочување на сфаќањето на учениците за интердисциплинарните теми на Паркурите:

Дигитална трансформација

Во современата економија, дигиталната писменост повеќе не е избор, туку основно барање во сите индустрии. Со брзиот напредок на вештачката интелигенција, автоматизацијата, големите податоци и кибербезбедноста, учениците мора да развијат силни дигитални компетенции за да останат конкурентни на пазарот на трудот. Еден ефикасен пристап е усогласување на активностите за учење со постојните рамки за дигитални компетенции, како што е DigComp 2.2 (Рамка за дигитални компетенции за граѓаните), која ги опишува основните вештини за навигација во дигиталниот пејзаж. Со интегрирање на овие компетенции во Паркурите, едукаторите можат да се погрижат учениците да развијат:
- **Основна дигитална писменост**, вклучувајќи управување со информации, медиумска писменост и безбедност на интернет.
- **Напредни дигитални вештини**, како што се кодирање, анализа на податоци и решавање проблеми во дигитални простори.
- **Етички и критички вештини на размислување**, особено во однос на дигиталната приватност, кибербезбедноста и одговорно користење на вештачката интелигенција (ВИ).
- **Разбирање на дигиталното граѓанство**, што вклучува препознавање на лажни информации на интернет, одговорно користење на социјалните мрежи и дигитални права.

Зелена економија и одржливост

Транзицијата кон одржлива економија ги преобликува индустриите низ светот, создавајќи нови можности за вработување во еколошки свесни области. Паркурите може да послужат како катализатор за запознавање на учениците со зелените кариери, практиките за одржливост и грижата за животната средина.
Едукаторите можат да интегрираат теми за одржливост во стручното и кариерно ориентираното учење преку:

Co-funded by the European Union
Bildung Umwelt Chancengleichheit · GOETHE INSTITUT · startnet · Alfa · Școala de Valori
Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

- **Нагласување на новите зелени професии**, како што се техничари за обновлива енергија, експерти за одржливо земјоделство и инженери за животна средина.
- **Охрабрување на учениците да го истражуваат еко-претприемништвото**, поттикнувајќи иновативни идеи што придонесуваат за одржливоста.
- **Дискутирање за стратегиите за корпоративна одржливост**, вклучувајќи јаглеродна неутралност, модели на циркуларна економија и одржливи синџири на снабдување.
- **Кревање свест за целите за одржлив развој на ОН (ЦОР)** и нивната релевантност при изборот на кариерата.

Вклучувањето на овие дискусии во Паркурите им помагаат на учениците да препознаат дека одржливоста не е само еколошко прашање, туку и кариерна можност. Без разлика дали станува збор за наука, инженерство, бизнис или дизајн, учениците можат да се охрабрат да избираат кариери што имаат позитивно влијание врз животната средина.
Со негување на начин на размислување за одржливост, Паркурите ги подготвуваат учениците значајно да придонесат кон зелената економија, обезбедувајќи дека ќе станат одговорни граѓани на светот.

Родова еднаквост во образованието и кариерните патеки

И покрај напредокот, родовите нееднаквости опстојуваат во многу кариерни области, особено во STEM (наука, технологија, инженерство и математика), лидерските улоги и високоплатените индустрии. Паркурите може да одигра клучна улога во справувањето со овие предизвици преку промовирање на родова еднаквост и предизвикувајќи ги несвесните пристрасности што влијаат врз кариерните аспирации.
Клучни иницијативи во рамки на Паркурите може да бидат:

- **Истакнување женски примери во STEM и лидерство**, прикажувајќи успешни жени во области кои се традиционално, доминантно машки.
- **Охрабрување на девојки да разгледуваат кариери во STEM** преку интегрирање на интерактивни активности што ја поттикнуваат љубопитноста за наука, кодирање и инженерство.
- **Осврнување на родовите предрасуди при изборот на кариера**, помагање на учениците да ги препознаат и да ги оспорат стереотипите за „машки“ и „женски“ работни места.
- **Фасилитирање на дискусии за еднаквост на работното место**, вклучувајќи ги јазовите во платите, напредувањето во кариерата и важноста на разноликоста во лидерството.

Наставниците и фасилитаторите исто така можат да вклучат можности за менторство, каде што учениците можат да се поврзат со професионалци кои ги надминале родовите бариери во нивните индустрии. Со промовирање на инклузивен пристап, Паркурите гарантираат дека сите ученици, без оглед на родовиот идентитет, се чувствуваат охрабрено да се занимаваат со кариери што се во согласност со нивните интереси и таленти.

Преку надминување на традиционалното кариерно насочување, Паркурите стануваат трансформативна алатка што ги интегрира критичките теми од 21 век во образовното искуството. Осврнувањето на дигиталната трансформација, одржливоста, родовата еднаквост и граѓанската свест им гарантира на учениците образование кое е практично и напредно.
За да се максимизира влијанието на Паркурите, образовните институции, креаторите на политиките и засегнатите страни во заедницата треба:

- **Да ги вклучат овие теми во училишните наставни програми**, обезбедувајќи усогласеност со националните образовни рамки.
- **Да вклучат професионалци од индустријата, невладини организации и креатори на политики** во обликувањето на релевантни и влијателни образовни искуства.
- **Да користат технологија и дигитални платформи** за да се унапреди пристапот до материјали за учење, менторство и можности за вмрежување.

Co-funded by the European Union
Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Преку холистички пристап, Паркурите не само што ги подготвуваат учениците за нивните кариери, туку и ги оснажува како иноватори и активни граѓани, подготвени да се справат со предизвиците на светот кој забрзано се менува.

Забелешка: сите слики употребени во овој текст се сопственост на авторот.

Co-funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.